

Prifysgol Cymru, Casnewydd
Datganiadau Ariannol am y flwyddyn yn diweddu 31
Gorffennaf 2007

CYNNWYS

	tudalen
Adroddiad Bwrdd y Llywodraethwyr	2-4
Rheolaeth Gorfforaethol	5-6
Cyfrifoldebau Bwrdd Llywodraethwyr Prifysgol Cymru, Casnewydd	7
Adroddiad Annibynnol yr Archwilwyr i Fwrdd Llywodraethwyr Prifysgol Cymru, Casnewydd	8-9
Datganiad o'r Prif Bolisiau Cyfrifydda	10-12
Cyfrif Incwm a Gwariant Cyfunol	13
Datganiad Cyfunol o Wargedion Cost Hanesyddol	13
Datganiad o Gyfanswm yr Enillion a Cholledion Cydnabyddedig Cyfunol	14
Mantolenni	15
Datganiad Llif Arian Cyfunol	16
Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol	17-35

ADRODDIAD BWRDD Y LLYWODRAETHWYR

1. Cwmpas y Datganiadau Ariannol

Mae'r Datganiadau Ariannol hyn yn cwmpasu gweithgareddau Prifysgol Cymru, Casnewydd ('y Brifysgol') a'i his-fentrau am y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2007. Mae gan y Brifysgol dri is-gwmni y manylir arnynt yn nodyn 15 i'r Datganiadau Ariannol.

O ganlyniad i'r newidiadau a wnaed gan Ddeddf Addysg 1994 ac i'r lefel o reolaeth a ymarferir, mae canlyniadau Undeb y Myfyrwyr wedi cael eu cyfuno â chanlyniadau Grŵp y Brifysgol.

Mae canlyniadau Cymdeithas Amgylcheddol Allt-yr-yn a Chaerllion wedi cael eu cyfuno â chanlyniadau'r Grŵp hefyd o ganlyniad i'r rheolaeth a ymarferir dros y gymdeithas anghorfforedig hon.

2. Bwrdd y Llywodraethwyr

Yn ystod y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2007, mae'r bobl ganlynol wedi gwasanaethu fel aelodau o Fwrdd Llywodraethwyr y Brifysgol:

Mr A Wilkinson (Cadeirydd)
Mr M Knight (Dirprwy Gadeirydd)
Yr Athro J R Lusty (Is-Ganghellor hyd fis Tachwedd 2006)
Dr P Noyes (Is-Ganghellor o fis Tachwedd 2006)
Ms S Burton
Ms N Channon (penodwyd Ebrill 2007)
Mrs P E Davies
Mr R Flatman
Ms C Freeman (cynrychiolydd UM)
Mr S Howell
Mr E Jones (daeth ei gofnod yn y swydd i ben ym mis Gorffennaf 2007)
Syr H Jones
Mr G Keighley
Mr K Perkins (daeth ei gofnod yn y swydd i ben ym mis Gorffennaf 2007)
Yr Athro P S J Spencer (ymdeolodd ym mis Mehefin 2007)
Mrs H Taylor
Y Gwir Barch. D Walker

3. Canlyniadau ar gyfer y flwyddyn

Crynohir Cyfrif Incwm a Gwariant Cyfunol y Brifysgol am y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2007 fel a ganlyn:

	2006/07	2005/06
	£000	£000
Incwm	39,279	35,894
Gwariant	38,801	35,830
Gwarged	478	64
Trosglwyddo o Gronfeydd	526	526
Gwarged Cost Hanesyddol	1,004	590

Roedd gan y Brifysgol wagred gweithredol o £0.5 miliwn, a gwarged cost hanesyddol o £1 filiwn. Roedd hyn yn ganlyniad derbynol a oedd o fewn amrediad gwarged cost hanesyddol targed y Brifysgol o rhwng 1% a 3% o incwm, ac fe'i sicrhawyd ar ôl talu am gostau pensiwn Safon Adrodd Ariannol 17 (SAA 17) mwy na'r disgwyl o £0.75 miliwn a diddymu £0.8 miliwn o gostau cyn-adeiladu'n gysylltiedig â phrosiect campws canol y ddinas. Bu derbyn grant o £1.9 miliwn o Ffrwd Incwm Atodol CCAUC o gymorth i gynllunio ar gyfer y flwyddyn ariannol. Grantiau unwaith-yn-unig oedd y rhain i wneud iawn am y ffaith nad oedd SAUau Cymru yn gallu codi ffioedd dysgu amrywiol yn ystod 2006/07. Roedd y canlyniad terfynol yn well nag a ragwelwyd, gyda chategorïau nid-cyflog yn gyfrifol am y rhan fwyaf o'r gwelliant drwy gymysgedd o danwariant a newid gwariant cyfalaf am wariant refeniw. Hefyd bu'r Brifysgol yn ffodus iawn i dderbyn rhodd hael iawn i'w chronfeydd gwaddol gan Mrs Helen Kegie. Defnyddir yr arian o'r gwaddol i ddarparu cymorth ariannol i fyfyrwyr.

DATGANIADAU ARIANNOL 2007

• Y Sefyllfa Ariannol

Bu cynnydd o £2 filiwn yn asedau net y Brifysgol. Bu cynnydd bach mewn asedau sefydlog yn ystod y flwyddyn, gyda £3 miliwn o ychwanegiadau at gyfarpar a mân weithiau yn cael eu gorbwyso gan £2.4 miliwn o ddibrisiad. Oherwydd oedi wrth brosesu hawliadau am incwm yn gysylltiedig â gwaith prosiect-seiliedig fe gynyddodd dyledwyr yn gyflymach nag incwm, ond ar wahân i hynny mae adennill arian sy'n ddyledus i'r Brifysgol wedi gwella o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol. Ar ddechrau'r flwyddyn cafodd ein hadneuon tymor-byr eu hailgyflenwi yn ôl y cynllun, drwy dynnu i lawr fenthyciad tymor-hir newydd gan Lloyds TSB, ac arosasant uwchben £10 miliwn am y rhan fwyaf o'r flwyddyn, gan alluogi'r Brifysgol i fanteisio ar amodau ffafriol yn y farchnad a chynyddu incwm y gellir derbyn llog arno, gan i gyfraddau llog godi drwy gydol y flwyddyn. Cafodd cyfradd llog y benthyciad tymor-hir newydd ei gosod ar 4.95% am ddeng mlynedd ar hugain o ddechrau Tachwedd 2006.

• Recriwtio Myfyrwyr

Gwelwyd cynnydd eto yn 2006/07 yn nifer y myfyrwyr cyfwerth ag amser-llawn a gofrestrwyd gan y Brifysgol. Roedd mwy o fyfyrwyr yn y mwyafrif o categorïau heblaw am y categori rhan-amser.

4. Costau pensiwn

Mae costau cyflog y Brifysgol yn cynnwys cyfraniadau pensiwn cyflogwr i Gronfa Bensiwn Gwent Fwyaf (Torfaen) o £1.47 miliwn o'u cymharu â £0.72 miliwn yn unig yn y flwyddyn flaenorol. Enillion gwasanaeth yn y gorffennol unwaith-yn-unig o £0.5 miliwn yn y flwyddyn flaenorol, a ffactorau eraill a arweiniodd at gynnydd gwaelodol o £0.25 miliwn, a oedd yn gyfrifol am hyn. Esbonnir costau pensiwn yn fanwl yn nodyn 34. Mae'r datgeliadau yn y nodyn hwn yn unol â Safon Adrodd Ariannol 17. Yn achos Cronfa Bensiwn Gwent Fwyaf (Torfaen), gwelwyd gostyngiad o £0.8 miliwn yn y rhwymedigaethau net

amcangyfrifedig yn ystod y deuddeng mis diwethaf. Roedd y gostyngiad yn ganlyniad i enillion actiwaraid o £1.36 miliwn, wedi'u gwrthbwyso gan y gwahaniaeth rhwng cyfraniadau a'r gost wasanaeth gyfredol. I ymdrin â'r rhwymedigaethau hyn, cynyddodd y Brifysgol ei chyfraniadau i'r cynllun o 13.3% i 13.6% ar 1 Ebrill 2007 a byddant yn cynyddu eto ar 1 Ebrill 2008 pan gânt eu gosod ar 13.9%. Er gwaethaf y codiadau hyn, nid yw'n glir eto a fyddant yn ddigonol i ymdrin â'r cynnydd mewn rhwymedigaethau pensiwn a fydd yn codi o'r cytundeb cenedlaethol ar gyflogau a'r cytundeb fframwaith cyflog, y mae'r ddau ohonynt yn cynyddu costau cyflog gan fwy na chyfradd chwyddiant. Mae'r broblem o ymdrin â chostau pensiwn cyflog-terfynol uwch yn un a wynebwr gan y sector addysg uwch cyfan, ond mae'r adrodd yn cael ei aflunio gan y dulliau cyfrifydda gwahanol a ganiateir gan SAA 17 ar gyfer gwahanol gynlluniau aml-gyflogwr. Bydd y Brifysgol yn parhau i gynllunio ar gyfer y costau ychwanegol sy'n codi o gyfrifiadau SAA 17.

5. Gwariant Cyfalaf

Yn ystod y flwyddyn, gwariodd y Brifysgol £2.1 filiwn ar ychwanegiadau at adeiladau, yr oedd y rhan fwyaf ohono'n ymwneud â chwblhau Adeilad Kegie ar gampws Caerllion. Parhaodd y gwaith cyn-adeiladu ar brosiect campws canol y ddinas ac erbyn diwedd y flwyddyn roedd y Brifysgol mewn sefyllfa dda i gwblhau'r broses ddylunio ar gyfer Cam D fel rhan o'r gwaith paratoi ar gyfer y cais cynllunio. Gan nad oedd caniatâd cynllunio wedi'i roi erbyn diwedd y flwyddyn, cafodd y gwariant hyd yn hyn ei ddiddymu fel eitem eithriadol yn hytrach na'i gyfalafu fel ased sy'n cael ei adeiladu. Parhaodd y rhaglen o welliannau i'r ystâd yn unol â'r archwiliad anabled, ynghyd â mân weithiau eraill wedi'u hanelu at wella profiad ein myfyrwyr. Gwariwyd £0.9 miliwn ar gyfarpar a ffitiadau ac ar weithredu ein strategaeth rheoli carbon newydd.

DATGANIADAU ARIANNOL 2007

6. Llifoedd Arian

Y mewnlfif arian net o weithgareddau gweithredu sy'n parhau oedd £2.2 filiwn, £0.5 miliwn yn fwy na'r llynedd. Bu cynnydd o £0.4 miliwn mewn dyledwyr a rhagdaliadau, tra bu cynnydd o £0.1 filiwn mewn credydwyr: symiau sy'n ddyledus o fewn blwyddyn. Bu cynnydd o £5.4 miliwn mewn gweddillion adnau tymor-byr, yn bennaf o ganlyniad i ailgyflenwi ein gweddillion drwy dynnu i lawr fenthyciad tymor-hir ar ddechrau'r flwyddyn, fel y nodwyd ynghynt. Ar ôl caniatáu ar gyfer gwariant cyfalaf o £3 miliwn, wedi'i wrthbwyso gan grantiau ac adenillion ar fuddsoddiadau o £1.2 filiwn, bu cynnydd o £0.1 filiwn mewn gweddillion arian net. Os cymerir arian parod, adneuon a benthyciadau gyda'i gilydd mae gan y Brifysgol gyllid net, sydd bellach yn £6.35 miliwn ar ôl cynnydd o £0.68 miliwn.

7. Talu Credydwyr

Mae'r Brifysgol yn ymdrechu i dalu cyflenwyr yn unol â'r telerau talu y cytunwyd arnynt. Ond gan ei bod hi'n bolisi gan y Brifysgol i gael y telerau mwyaf ffafriol ar gyfer ei holl drafodion, nid oes unrhyw delerau unffurf ar gyfer talu credydwyr.

8. Amrywiaeth mewn Cyflogaeth

Mae'r Brifysgol wedi ymrwymo i hyrwyddo amrywiaeth a sicrhau cyfle cyfartal i staff a myfyrwyr fel ei gilydd. Mae gennym amryw o bolisiau a chynlluniau yn eu lle i hybu hyn.

Mae gan y Brifysgol Bolisi a Chynllun Gweithredu Cydraddoldeb Hiliol sy'n cynnwys targedau sy'n cael eu hadolygu a'u monitro'n rheolaidd. Cysylltir y targedau â meysydd perthnasol y Cynllun Strategol. Mae Adrannau ac Ysgolion wedi parhau i roi sylw i Amrywiaeth ac mae Cynlluniau Gweithredu Cydraddoldeb Hiliol

bellach yn eu lle mewn llawer maes ac fe'u hadolygir yn rheolaidd.

Ers sicrhau symbol 'Two Ticks' y cynllun Positif Ynghylch Anabledd ym mis Ionawr 2004, mae'r Brifysgol wedi parhau â'r gwaith sy'n angenrheidiol i gynnal ei hymrwymadau (h.y. y Cynllun Cyfweiliadau Sicr, hyfforddiant ac ymwybyddiaeth, cadw staff sy'n dod yn anabl yn ystod cyflogaeth, y broses adolygu flynyddol).

Mae'r gwaith ym maes Amrywiaeth a Chydraddoldeb yn canolbwyntio ar hyn o bryd ar faterion anabledd, oedran a rhyw, er mwyn rhagweld deddfwriaeth sydd ar y gweill.

9. Cyfraniad y Staff

Mae'r Brifysgol yn rhoi pwyslais mawr ar gyfraniad ei staff ac ar gyfathrebu da gyda hwy.

Anogir y staff i gymryd rhan mewn ymgynghoriadau ffurfiol ac anffurfiol ar lefel y Brifysgol a'r adran, weithiau drwy fod yn aelodau o Bwyllgorau ffurfiol (e.e. y Bwrdd Academaidd, y Pwyllgor Datblygu a Chynllunio Academaidd, a'r Panel Amrywiaeth). Hefyd gall staff a etholir adlewyrchu barn staff academaidd a staff cymorth yng nghyfarfodydd Bwrdd y Llywodraethwyr.

10. Casgliad

Mae asedau net a chyllid net wedi cynyddu, a sicrhawyd gwarged iach er gwaethaf costau pensiwn ychwanegol a diddymu gwariant cyn-adeiladu yn gysylltiedig â'n strategaeth ystadau a'n gweledigaeth o sefydlu campws newydd yng nghanol Casnewydd.

Mr A Wilkinson
Cadeirydd

RHEOLAETH GORFFORAETHOL

Mae Bwrdd y Llywodraethwyr yn croesawu adroddiad y Pwyllgor ar Agweddau Ariannol Rheolaeth Gorfforaethol ("Pwyllgor Cadbury"), a Chod Ymarfer Gorau Pwyllgor Cadbury. Er nad yw'r Brifysgol, gan ei bod yn gorfforaeth â statws elusennol a ffurfiwyd drwy Ddeddf Seneddol, yn cael ei rheoleiddio gan Gyfnewidfa Stoc Llundain, mae Bwrdd y Llywodraethwyr yn fodlon bod y Brifysgol a'r Grŵp wedi cydymffurfio drwy gydol y flwyddyn â darpariaethau'r Cod, ar wahân i'r rheiny'n ymwneud â chontractau gwasanaeth a dewisiadau stoc cyfarwyddwyr na allant gael eu cymhwyso at Brifysgolion.

• Crynodeb o Strwythur Rheolaeth Gorfforaethol y Brifysgol

Mae Bwrdd Llywodraethwyr y Brifysgol yn cynnwys unigolion lleig ac academiaidd a benodwyd o dan Offeryn ac Erthyglau Llywodraeth y Brifysgol; mae'r mwyafrif ohonynt yn anweithredol. Mae rolau Cadeirydd a Dirprwy Bwrdd y Cyfarwyddwyr wedi'u gwahanu oddi wrth rôl Is-Ganghellor y Brifysgol. Mae'r materion a neilltuir yn arbennig i Fwrdd y Llywodraethwyr wneud penderfyniadau arnynt wedi'u nodi yn Offeryn ac Erthyglau Llywodraeth y Brifysgol, yn ôl defod ac o dan y Memorandwm Ariannol gyda Chyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru ("CCAUC"). Mae Bwrdd y Llywodraethwyr yn gyfrifol am gyfeiriad strategol y Brifysgol a'r Grŵp, am gymeradwyo datblygiadau mawr ac am dderbyn adroddiadau rheolaidd gan Swyddogion Gweithredol ar weithrediad ei fusnes o ddydd i ddydd ac ar ei is-gwmnïau ac Undeb y Myfyrwyr.

Bydd Bwrdd y Llywodraethwyr yn cyfarfod o leiaf bum gwaith y flwyddyn ac mae ganddo sawl Pwyllgor, gan gynnwys Pwyllgor Cyllid, Polisi Cyflogaeth a Materion Cyffredinol, Pwyllgor Tâl a

Phwyllgor Archwilio. Mae'r holl Bwyllgorau hyn wedi'u sefydlu'n ffurfiol gyda chylch gorchwyl ac mae'r rhan fwyaf o'u haelodau'n aelodau lleig o Fwrdd y Llywodraethwyr, y mae un ohonynt yn Gadeirydd.

Gwaith y Pwyllgor Cyllid, Polisi Cyflogaeth a Materion Cyffredinol yw rhoi argymhellion i Fwrdd y Llywodraethwyr ynghylch cyllidebau blynyddol y Brifysgol a monitro perfformiad mewn perthynas â chyllidebau a gymeradwywyd.

Gwaith y Pwyllgor Tâl yw pennu tâl blynyddol staff uwch.

Bydd y Pwyllgor Archwilio yn cyfarfod bob chwarter fel rheol. Gwahoddir yr Archwilwyr Allanol a'r Archwilwyr Mewnol i fynychu'r cyfarfodydd i drafod eu casgliadau ac argymhellion ar gyfer gwella systemau rheolaeth fewnol y Brifysgol a'r Grŵp, ynghyd ag ymateb a chynlluniau gweithredu'r rheolwyr. Bydd hefyd yn derbyn ac yn ystyried adroddiadau gan CCAUC fel yr effeithiant ar fusnes y Brifysgol a'r Grŵp ac yn monitro cydymffurfiad â'r gofynion rheoleiddio. Bydd yn adolygu datganiadau ariannol blynyddol y Brifysgol a'r Grŵp ynghyd â'r polisiau cyfrifydda.

Datblygwyd Proffil Risg Corfforaethol cynhwysfawr er mwyn helpu Bwrdd y Llywodraethwyr a'r Rheolwyr Gweithredol gyda gweithrediad y Brifysgol, ei his-gwmnïau ac Undeb y Myfyrwyr. Yn unol â pholisi risg y Brifysgol, aseswyd y risgiau ar sail eu tebygolrwydd ac effaith er mwyn gosod y lefel briodol o reolaeth ar gyfer pob un ac fel bod modd eu blaenoriaethu. Mae'r Proffil Risg Corfforaethol yn cynnwys y system gyfan o ddulliau rheoli, ariannol ac fel arall, a sefydlwyd i roi sicrwydd rhesymol o effeithiolrwydd ac effeithlonrwydd gweithrediadau, rheolaeth ariannol fewnol, a chydymffurfiad â chyfreithiau a rheoliadau. Mae'r Brifysgol yn gwneud ei gorau bob amser i wella effeithiolrwydd ac

DATGANIADAU ARIANNOL 2007

effeithlonrwydd ei gweithrediadau ac mae hyn yn waith parhaus.

• **Busnes Hyfyw**

Mae Bwrdd y Llywodraethwyr yn fodlon bod gan y Brifysgol a'r Grŵp adnoddau digonol i barhau i weithredu hyd y gellir rhagweld: am y rheswm hwn, parheir i ddefnyddio'r sail busnes hyfyw wrth baratoi'r datganiadau ariannol.

• **Rheolaeth Fewnol**

Bwrdd Llywodraethwyr y Brifysgol sy'n gyfrifol am system rheolaeth ariannol fewnol y Brifysgol ac am adolygu ei heffeithiolrwydd. Lluniwyd y system i reoli yn hytrach na dileu'r risg o fethu â chyflawni amcanion busnes ac ni all roi ond sicrwydd rhesymol ac nid absoliwt rhag camddatganiadau neu golledion o bwys.

Mae Bwrdd y Llywodraethwyr o'r farn bod yna broses barhaus ar gyfer canfod, gwerthuso a rheoli risgiau pwysig y Brifysgol, y bu yn ei lle ar gyfer y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2006 a hyd at y dyddiad y cymeradwywyd yr adroddiad a chyfrifon blynyddol, ei bod yn cael ei hadolygu'n rheolaidd gan Fwrdd y Llywodraethwyr, a'i bod yn cydymffurfio â'r arweiniad rheolaeth fewnol i gyfarwyddwyr ar y Cod Cyfunol fel y bo'n briodol i addysg uwch.

Dirprwywyd cyfrifoldeb dros oruchwylio'r broses rheoli risg i'r Cyfarwyddwr Cyllid. Bydd Bwrdd Rheoli'r Brifysgol yn cwblhau adolygiad blynyddol o'r gofrestr risg gorfforaethol, ac adolygiad chwarterol o'r risgiau allweddol. Caiff risgiau o bwys o dan y lefel hon eu cyflwyno i'r Bwrdd Rheoli i'w hystyried. Bydd y Pwyllgor Archwilio yn derbyn adroddiadau rheolaidd ar reoli risg.

Mae risgiau wedi cael eu blaenoriaethu yn ôl eu tebygolrwydd a'u heffaith.

Cynhwysir rheoli risg yn yr ymarfer cynllunio strategol blynyddol.

Ym mhob cyfarfod o Fwrdd y Llywodraethwyr derbynnir cofnodion y cyfarfod diweddaraf o'r Pwyllgor Archwilio, ac adroddiad gan y Cadeirydd.

Mae'r gwasanaeth archwilio mewnol, sy'n gweithredu yn ôl safonau a ddiffinnir yng Nghod Ymarfer Archwilio CCAUC, yn dylanwadu ar asesiad Bwrdd y Llywodraethwyr o effeithiolrwydd y system rheolaeth fewnol. Seilir y rhaglen archwilio mewnol ar y gofrestr risg gorfforaethol a bydd y Pwyllgor Archwilio a Bwrdd y Llywodraethwyr yn cytuno arni. Bydd yr archwilwyr mewnol yn cyflwyno adroddiadau rheolaidd sy'n cynnwys barn annibynnol ynghylch digonolrwydd ac effeithiolrwydd agweddau penodol ar y system rheolaeth fewnol, ynghyd ag argymhellion ar gyfer gwelliannau.

Mae gwaith y rheolwyr gweithredol o fewn y sefydliad sy'n gyfrifol am ddatblygu a rheoli'r fframwaith rheolaeth fewnol, a sylwadau'r archwilwyr allanol yn eu llythyr rheoli ac adroddiadau eraill, hefyd yn dylanwadu ar asesiad Bwrdd y Llywodraethwyr o effeithiolrwydd y system rheolaeth fewnol

Hwylusir rheolaeth ariannol fewnol gan ofynion wedi'u diffinio a'u ffurfioli'n glir ar gyfer cymeradwyo a rheoli gwariant sydd wedi'u cynnwys o fewn rheoliadau ariannol cynhwysfawr a gymeradwywyd gan Fwrdd y Llywodraethwyr.

Drwy orchymyn y Bwrdd

Dr P Noyes

Is-Ganghellor

CYFRIFOLDEBAU BWRDD LLYWODRAETHWYR PRIFYSGOL CYMRU, CASNEWYDD

Yn unol â Deddf Diwygio Addysg 1988, mae Bwrdd Llywodraethwyr y Brifysgol yn gyfrifol am weinyddu a rheoli busnes y Brifysgol a'i his-gwmnïau ac mae gofyn iddo gyflwyno datganiadau ariannol archwiliedig ar gyfer pob blwyddyn ariannol.

Bwrdd y Llywodraethwyr sy'n gyfrifol am gadw cyfrifon priodol sy'n datgelu sefyllfa ariannol y Brifysgol a'r Grŵp â chywirdeb rhesymol ar unrhyw adeg, ac sy'n galluogi'r Bwrdd i sicrhau bod y datganiadau ariannol yn cael eu paratoi yn unol â Deddf Diwygio Addysg 1988, y Cyfarwyddyd ar Gyfrifon a roddir gan Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru, y Datganiad o Arfer Cymeradwy, a safonau cyfrifydda perthnasol eraill. Yn ogystal, o fewn telerau ac amodau'r Memorandwm Ariannol y cytunwyd arno rhwng CCAUC a Bwrdd Llywodraethwyr y Brifysgol, mae gofyn i Fwrdd y Llywodraethwyr, drwy ei ddeiliad swydd dynodedig, baratoi datganiadau ariannol ar gyfer pob blwyddyn ariannol sy'n rhoi darlun gwir a theg o gyflwr busnes y Brifysgol a'r Grŵp ac o'r gwarged neu ddiffyg a llifoedd arian am y flwyddyn honno.

Wrth beri i'r datganiadau ariannol gael eu paratoi, rhaid i Fwrdd y Llywodraethwyr sicrhau bod:

- polisïau cyfrifydda addas yn cael eu dewis a'u cymhwyso'n gyson;
- barnau ac amcangyfrifon yn cael eu gwneud sy'n rhesymol a doeth;
- safonau cyfrifydda cymwys wedi cael eu dilyn, yn amodol ar ddatgelu ac egluro unrhyw wyriadau o bwys yn y datganiadau ariannol;
- datganiadau ariannol yn cael eu paratoi ar sail busnes hyfyw oni bo'n amhriodol tybio y bydd y Brifysgol a'r Grŵp yn parhau i weithredu.

Mae Bwrdd y Llywodraethwyr wedi cymryd camau rhesymol i:

- sicrhau bod arian Cyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru yn cael ei ddefnyddio at y pwrpas y cafodd ei roi yn unig ac yn unol â'r Memorandwm Ariannol â CCAUC ac unrhyw amodau eraill y gall CCAUC eu pennu o bryd i'w gilydd;
- sicrhau bod dulliau rheoli ariannol a rheolaethol priodol yn eu lle i ddiogelu arian cyhoeddus ac arian o ffynonellau eraill;
- diogelu asedau'r Brifysgol a'r Grŵp ac atal a chanfod twyll;
- sicrhau bod adnoddau a gwariant y Brifysgol a'r Grŵp yn cael eu rheoli mewn ffordd ddarvoudus, effeithlon ac effeithiol.

Cyfrifoldeb Bwrdd y Llywodraethwyr yw cynnal a diogelu gwefan y Brifysgol. Nid yw'r gwaith a wneir gan yr archwilyr yn cynnwys rhoi ystyriaeth i'r materion hyn ac, felly, nid yw'r archwilyr yn derbyn unrhyw gyfrifoldeb dros newidiadau a all fod wedi cael eu gwneud i'r Datganiadau Ariannol ers iddynt gael eu rhoi ar y wefan.

Gall deddfwriaeth yn y Deyrnas Unedig yn ymwneud â pharatoi a lledaenu datganiadau ariannol fod yn wahanol i ddeddfwriaeth mewn awdurdodaethau eraill.

Drwy orchymyn y Bwrdd

Dr P Noyes

Is-Ganghellor

ADRODDIAD YR ARCHWILYDD ANNIBYNNOL I FWRDD LLYWODRAETHWYR PRIFYSGOL CYMRU, CASNEWYDD

Rydym wedi archwilio datganiadau ariannol ('y datganiadau ariannol') Prifysgol Cymru, Casnewydd am y flwyddyn yn diwedd 31 Gorffennaf 2007 sy'n cynnwys y Cyfrif Incwm a Gwariant Cyfunol, y Mantolenni, y Datganiad Llif Arian Cyfunol, y Datganiad o Gyfanswm yr Enillion a Cholledion Cydnabyddedig a'r nodiadau cysylltiedig. Paratowyd y datganiadau ariannol hyn o dan y confensiwn cost hanesyddol (wedi'i addasu gan ailbriso rhai asedau sefydlog) ac yn unol â'r polisïau cyfrifydda a nodir yn y Datganiad o Bolisïau Cyfrifydda.

Priod Gyfrifoldebau Bwrdd y Llywodraethwyr a'r Archwilwyr

Mae cyfrifoldeb Bwrdd y Llywodraethwyr dros baratoi'r datganiadau ariannol yn unol â'r Cyfarwyddyd ar Gyfrifon a roddir gan Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru, y Datganiad o Arfer Cymeradwy – Cyfrifydda ar gyfer Sefydliadau Addysg Bellach ac Uwch, a Chyfraith a Safonau Cyfrifydda (Arferion Cyfrifydda a Dderbynnir yn Gyffredinol yn y Deyrnas Unedig) perthnasol y Deyrnas Unedig, yn cael ei egluro yn y Datganiad o gyfrifoldebau Bwrdd y Llywodraethwyr.

Ein cyfrifoldeb ni yw archwilio'r datganiadau ariannol yn unol â'r gofynion cyfreithiol a rheoleiddiol perthnasol a Safonau Archwilio Rhyngwladol (Y Deyrnas Unedig ac Iwerddon). Mae'r adroddiad hwn, gan gynnwys y farn, wedi cael ei baratoi ar gyfer Bwrdd Llywodraethwyr y sefydliad yn unig yn unol ag Erthyglau Llywodraeth y sefydliad ac adran 124B o Ddeddf Diwygio Addysg 1988, ac nid at unrhyw ddiben

arall. Nid ydym, wrth roi'r farn hon, yn derbyn nac yn cymryd cyfrifoldeb dros unrhyw bwrpas arall nac i unrhyw berson arall y dangosir yr adroddiad hwn iddo neu y gall ddod i'w ddwylo ac eithrio lle y cytunir yn benodol ar hyn drwy gael ein caniatâd ymlaen llaw mewn ysgrifen.

Rydym yn adrodd i chi ein barn ar p'un a yw'r datganiadau ariannol yn rhoi darlun gwir a theg ac a ydynt wedi'u paratoi'n briodol yn unol â'r Cyfarwyddyd ar Gyfrifon a roddwyd gan Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru ac â'r Datganiad o Arfer Cymeradwy – Cyfrifydda ar gyfer Sefydliadau Addysg Bellach ac Uwch. Rydym hefyd yn adrodd ein barn, ym mhob ffordd bwysig, ar p'un a yw'r gwariant o grantiau Cyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru a chronfeydd eraill o bob ffynhonnell a weinyddir gan y sefydliad at ddibenion penodol wedi cael ei gymhwyso'n briodol at y dibenion hynny, ac, os yn briodol, wedi cael ei reoli yn unol â'r holl ddeddfwriaeth berthnasol, ac a yw incwm, yn ein barn ni, wedi cael ei gymhwyso ym mhob ffordd bwysig yn unol â'r memorandwm ariannol â Chyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru. Rydym hefyd yn adrodd i chi os nad yw'r sefydliad, yn ein barn ni, wedi cadw cyfrifon priodol, os nad yw'r cyfrifon yn gyson â'r datganiadau ariannol, neu os nad ydym wedi derbyn yr holl wybodaeth ac esboniadau sydd eu hangen arnom ar gyfer ein harchwiliad.

Darllenwn y wybodaeth arall yn y Datganiadau Ariannol ac ystyriwn y goblygiadau ar gyfer ein hadroddiad os deawn i wybod am unrhyw gamddatganiadau neu anghysondebau o bwys â'r datganiadau ariannol. Nid yw'r wybodaeth arall yn cynnwys ond Adroddiad Bwrdd y Llywodraethwyr a'r datganiad ar Reolaeth Gorfforaethol.

Rydym hefyd yn adolygu'r datganiad o reolaeth fewnol a gynhwysir fel rhan o'r datganiad ar Reolaeth Gorfforaethol a rhoddwn sylwadau os

DATGANIADAU ARIANNOL 2007

yw'r datganiad yn anghyson â'n gwybodaeth am y sefydliad a'r grŵp. Nid oes gofyn i ni ystyried a yw'r datganiad ar reolaeth fewnol yn cwmpasu'r holl risgiau a dulliau rheoli, nac i roi barn ar effeithiolrwydd gweithdrefnau rheolaeth gorfforaethol y sefydliad na'i weithdrefnau risg a rheoli. Ystyriwn y goblygiadau ar gyfer ein hadroddiad os dewn i wybod am unrhyw gamddatganiadau neu anghysondebau o bwys â'r datganiadau ariannol. Nid ydym yn gyfrifol am unrhyw wybodaeth arall.

Sail ein barn archwilio

Cynhaliwyd ein harchwiliad yn unol â'r Safonau Archwilio Rhyngwladol (Y DU ac Iwerddon) a gyhoeddwyd gan y Bwrdd Arferion Archwilio a'r Cod Ymarfer ar Archwilio a gyhoeddwyd gan Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru. Mae archwiliad yn cynnwys archwilio, ar sail prawf, y dystiolaeth sy'n berthnasol i symiau a datgeliadau yn y datganiadau ariannol. Mae hefyd yn cynnwys asesiad o'r amcangyfrifon a'r barnau arwyddocaol a wnaed gan Fwrdd y Llywodraethwyr wrth baratoi'r datganiadau ariannol, ac o a yw'r polisïau cyfrifydda yn briodol i amgylchiadau'r grŵp, wedi eu cymhwyso'n gyson a'u datgelu'n ddigonol.

Rydym wedi cynllunio a chyflawni ein harchwiliad er mwyn casglu'r holl wybodaeth a'r esboniadau a oedd yn angenrheidiol yn ein barn ni er mwyn i ni gael digon o dystiolaeth i roi sicrwydd rhesymol nad oes camddatganiad o bwys yn y datganiadau ariannol, boed hynny wedi ei achosi gan dwyll neu afreoleidd-dra neu gamgymeriad arall. Wrth lunio ein barn, rydym hefyd wedi gwerthuso pa mor ddigonol yn gyffredinol y cyflwynwyd y wybodaeth yn y datganiadau ariannol.

Barn

Yn ein barn ni:

- i. mae'r datganiadau ariannol yn rhoi darlun teg a chywir o gyflwr busnes y sefydliad a'r grŵp ar 31 Gorffennaf 2007, ac o warged incwm dros wariant a llifoedd arian am y flwyddyn a ddaeth i ben ac fe'u paratowyd yn gywir yn unol â'r Cyfarwyddyd ar Gyfrifon a gyhoeddwyd gan Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru a'r Datganiad o Arfer Cymeradwy – Cyfrifydda ar gyfer Sefydliadau Addysg Bellach ac Uwch, ac Arferion Cyfrifydda a Dderbynnir yn Gyffredinol yn y Deyrnas Unedig;
- ii. ym mhob ffordd bwysig, mae gwariant o grantiau Cyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru a chronfeydd eraill o bob ffynhonnell a weinyddir gan y sefydliad at ddibenion penodol wedi cael ei gymhwyso'n briodol at y dibenion hynny, ac, os yn briodol, wedi cael ei reoli yn unol â'r holl ddeddfwriaeth berthnasol;
- iii. ym mhob ffordd bwysig, mae incwm wedi cael ei gymhwyso yn unol â statudau'r sefydliad a lle y bo'n briodol yn unol â'r memorandwm ariannol â Chyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru.

PricewaterhouseCoopers LLP
Cyfrifwyr Siartredig ac Archwilwyr Cofrestredig
Caerdydd
13 Rhagfyr 2007

DATGANIAD O'R PRIF BOLISIAU CYFRIFYDDA

1. SAIL PARATOI

Mae'r datganiadau ariannol wedi cael eu paratoi'n briodol yn unol â'r Cyfarwyddwyd ar Gyfrifon a gyhoeddwyd gan Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru a'r Datganiad o Arfer Cymeradwy – Cyfrifydda ar gyfer Addysg Bellach ac Uwch.

1.1 SAIL CYFRIFYDDA

Paratowyd y datganiadau ariannol yn unol â'r confensiwn cost hanesyddol, wedi'i addasu ar gyfer rhai prisiadau o asedau sefydlog.

1.2 SAIL CYFUNO

Mae'r datganiadau ariannol cyfunol yn cyfuno datganiadau ariannol y Brifysgol, ei holl is-gwmnïau, Cymdeithas Amgylcheddol Allt-yr-yn a Chaerllion ac Undeb y Myfyrwyr am y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2007. Mabwysiadwyd polisïau cyfrifydda unffurf drwy'r Grŵp.

Mae canlyniadau Cymdeithas Amgylcheddol Allt-yr-yn a Chaerllion ac Undeb y Myfyrwyr yn cael eu cyfuno â chanlyniadau Grŵp y Brifysgol o ganlyniad i'r lefel o reolaeth a ymarferir.

2. CYDNABOD INCWM

Mae incwm o waddolion a rhoddion penodol, grantiau ymchwil, contractau a gwasanaethau eraill a ddarperir yn cael ei gynnwys i'r graddau yr aed i wariant yn ystod y flwyddyn, ynghyd ag unrhyw gyfraniadau cysylltiedig tuag at orbenion.

Mae'r holl incwm o adneuon tymor-byr a buddsoddi asedau gwaddol yn cael ei gredydu i'r Cyfrif Incwm a Gwariant ar sail dderbyniadwy.

Mae grantiau rheolaidd gan y Cynghorau Cyllido yn cael eu cydnabod yn y cyfnod y gellir eu derbyn.

Mae grantiau anrheolaidd gan y Cynghorau Cyllido neu gyrff eraill a dderbynnir mewn perthynas â phrynu neu adeiladu asedau sefydlog

yn cael eu trin fel grantiau cyfalaf gohiriedig a'u hamorteiddio yn unol â dibriadiad yn ystod oes yr ased.

3. CYNLLUNIAU PENSIWN

Y ddau brif gynllun pensiwn ar gyfer staff y Brifysgol yw Cronfa Bensiwn Gwent Fwyaf (Torfaen) (CBGF) a Chynllun Pensiwn yr Athrawon (CPA). Cynlluniau buddion diffiniedig wedi'u cyllido yw'r cynlluniau hyn ac maent hwy wedi'u contractio allan o Gynllun Pensiwn Cysylltiedig ag Enillion y Wladwriaeth. Caiff CBGF ei phrisio bob tair blynedd gan actiwari â chymhwyster proffesiynol gan ddefnyddio'r dull rhagamcanu unedau, ac mae cyfradd y cyfraniad sy'n daladwy yn cael ei phennu gan yr Awdurdod Gweinyddu ar sail cyngor yr actiwari. Mae CPA yn cael ei phrisio gan actiwari bob pum mlynedd gan Adran Actiwaraidd y Llywodraeth, gan ddefnyddio'r dull oedran ymaelodi. Mae cyfradd y cyfraniad sy'n daladwy yn cael ei phennu gan Asiantaeth Pensiwn yr Athrawon ar sail cyngor yr actiwari.

Mewn perthynas â CBGF, mae'r ased neu rwymedigaeth net a gydnabyddir yn y fantolen yn cynrychioli gwerth presennol y rhwymedigaethau diffiniedig o ran buddion ar ôl tynnu gwerth teg asedau'r cynllun. Defnyddir cyfraddau marchnad terfynol i fesur asedau'r cynllun ac mae rhwymedigaethau pensiwn yn cael eu mesur gan ddefnyddio'r dull rhagamcanu unedau a'u disgowntio ar y gyfradd adennill gyfredol ar fondiau corfforaethol ansawdd uchel o gyfnodau cyfwerth. Mae'r cynnydd yng ngwerth presennol y rhwymedigaeth y disgwylir iddo godi o wasanaeth staff yn ystod y flwyddyn yn cael ei godi ar gostau staff. Codir am yr adenillion disgwyliedig ar asedau'r cynllun a'r cynnydd yn ystod y flwyddyn yng ngwerth presennol rhwymedigaethau'r cynllun sy'n codi o dreigl amser fel traul llog. Cydnabyddir enillion a cholledion actiwaraidd yn y datganiad o gyfanswm yr enillion a cholledion cydnabyddedig.

DATGANIADAU ARIANNOL 2007

Nid yw'n bosibl dweud beth yw cyfran y Brifysgol o asedau a rhwymedigaethau gwaelodol y CPA. Felly, fel y caniateir gan SAA 17, cyfrifir am y CPA fel cynllun cyfrannu diffiniedig lle y mae'r cyfraniadau sy'n cronni yn cael eu codi ar gostau staff yn ystod y flwyddyn.

4. ASEDAU ANNIRIAETHOL

4.1 Ewyllys Da

Mae ewyllys da sy'n codi gyda chyfuno, sy'n cynrychioli'r gwahaniaeth rhwng y pris prynu a gwerth teg asedau net a gafwyd, yn cael ei ddatgan am y gost wedi tynnu swm am amorteiddiad. Cyfrifir amorteiddiad i ddiddymu cost ewyllys da, ar sail linol, dros ei hoes fuddiol amcangyfrifedig o 10 mlynedd.

Codir blwyddyn lawn o dâl amorteiddiad yn ystod blwyddyn y prynu ac ni chodir unrhyw dâl yn ystod blwyddyn y gwaredu.

5. ASEDAU SEFYDLOG DIRIAETHOL

5.1 Tir ac Adeiladau

Mae'r Brifysgol wedi manteisio ar ddarpariaethau trosiannol SAA 15 a chedwir asedau am eu swm ar bapur (yn amodol ar y gofyniad i roi prawf arnynt am amhariad os yw'n ymddangos y gall amhariad fod wedi digwydd). Nid yw'r prisiad olaf a wnaed, ar 31 Gorffennaf 1997 gan Wasanaeth Syrffewyr Siartredig y Prisiwr Dosbarth, wedi cael ei ddiweddarau.

Mae tir yn rhydd-ddaliadol ac nid yw'n cael ei ddibrisio oherwydd yr ystyrir bod ganddo oes fuddiol ddiderfyn. Caiff adeiladau eu dibrisio, ar sail linol, yn ystod eu hoes fuddiol ddisgwyliedig o 50, 25 neu 10 mlynedd.

5.2 Gwaredu Tir ac Adeiladau

Gall tir ac adeiladau a drosglwyddwyd o'r Awdurdod Lleol neu sydd wedi cael eu hariannu gan arian trysorlys gael eu gwaredu, ond rhaid i'r Brifysgol gael caniatâd CCAUC i gadw'r enillion, fel y nodir yn y Memorandwm Ariannol.

5.3 Cyfarpar

Mae cyfarpar sy'n costio llai na £5,000 yr eitem unigol neu grŵp o eitemau cysylltiedig yn cael ei ddiddymu yn y flwyddyn y'i ceir. Caiff yr holl gyfarpar arall ei gyfalafu.

Mae cyfarpar wedi'i gyfalafu yn cael ei gynnwys am y gost a'i ddibrisio, ar sail linol yn ystod ei oes fuddiol ddisgwyliedig, fel a ganlyn:

Cyfarpar cyfrifiadurol a cherbydau modur - 5 mlynedd

Cyfarpar cyffredinol, gosodion a ffitiadau - 7 mlynedd

Codir blwyddyn lawn o dâl dibrisiad yn ystod y flwyddyn y prynir y cyfarpar ac ni chodir unrhyw dâl yn ystod y flwyddyn y'i gwaredir.

5.4 Asedau wedi'u Hariannu gan Grant Cyfalaf

Os prynir asedau sefydlog â chymorth grantiau, cânt eu cyfalafu a'u dibrisio fel uchod. Caiff y grantiau cysylltiedig eu trin fel grantiau cyfalaf gohiriedig a'u rhyddhau i incwm yn ystod oes fuddiol ddisgwyliedig yr ased.

5.5 Asedau sy'n Cael eu Hadeiladu

Mae asedau sydd yn y broses o gael eu hadeiladu ar ddiwedd y flwyddyn yn cael eu cynnwys am y gost (gan gynnwys llog wedi'i gyfalafu lle bo'n briodol). Ni ddarperir unrhyw ddibrisiad ar gyfer yr asedau hyn hyd nes iddynt gael eu cwblhau.

6. CRONFA AILBRISIO

Tir ac Adeiladau

Ar 31 Gorffennaf 1997, cafodd ystad gyfan y Brifysgol ei hailbrisio ac felly mae'r gronfa ailbrisio yn cynrychioli'r gwahaniaeth rhwng y gost hanesyddol a'r prisiad o'r holl dir ac adeiladau ar y dyddiad hwn, wedi tynnu unrhyw fenthyciadau tymor-hir a etifeddiwyd.

Cyn y dyddiad hwn, roedd y gronfa ailbrisio yn cynrychioli'r tir ac adeiladau a etifeddiwyd oddi wrth yr Awdurdod Lleol adeg corffori. Cyfrifwyd y

DATGANIADAU ARIANNOL 2007

gwerth ar 1 Ebrill 1992, wedi tynnu unrhyw fenthyciadau tymor-hir a etifeddwyd. Mae'r asedau a etifeddwyd wed cael eu dibrisio, lle bo'n briodol, bob blwyddyn ac mae'r symiau cyfatebol wedi cael eu rhyddhau o'r gronfa ailbriso i'r gronfa Incwm a Gwariant.

7. ARIAN TRAMOR

Caiff trafodion mewn arian tramor eu trosi ar y gyfradd gyfnewid sydd mewn grym ar y dyddiad y gwneir y trafodion. Caiff asedau a rhwymedigaethau ariannol eu trosi ar y gyfradd sydd mewn grym ar ddiwedd y flwyddyn.

8. BUDDSODDIADAU

Cynhwysir buddsoddiadau asedau gwaddol yn y fantolen am y gost neu am werth y farchnad os oes gwahaniaeth sylweddol.

Cynhwysir buddsoddiadau tymor-byr yn y fantolen ar yr isaf o'u cost wreiddiol a gwerth gwireddadwy net.

9. STOCIAU

Caiff stociau eu priso ar yr isaf o'u cost a gwerth gwireddadwy net.

10. CYNNAL A CHADW

Mae cost gwaith cynnal a chadw rheolaidd yn cael ei chodi ar y Cyfrif Incwm a Gwariant. Caiff costau gwaith adnewyddu a chynnal a chadw mawr eu cyfalafu a'u hamorteiddio ar sail linol yn ystod eu hoes economaidd lle mae'r gost adnewyddu neu gynnal a chadw yn adfer buddion economaidd yr ased cysylltiedig.

11. TRETHIANT

Mae'r Brifysgol yn elusen wedi'i heithrio o fewn ystyr atodlen 2 o Ddeddf Elusennau 1993 ac fel y cyfryw mae'n elusen o fewn ystyr adran 506 (1) o Ddeddf Treth Incwm a Threth Gorfforaeth 1988. Felly mae'n bosibl bod y Brifysgol wedi'i heithrio o dalu treth mewn perthynas ag incwm neu enillion cyfalaf a dderbynnir o fewn y categorïau a gwmpesir gan adran 505 o Ddeddf

1988 neu adran 256 o Ddeddf Trethu Enillion Trethadwy 1992, i'r graddau y mae'r fath incwm neu enillion yn cael eu defnyddio at ddibenion elusennol yn unig.

Nid yw'r Brifysgol wedi'i heithrio o dalu Treth ar Werth. Sut bynnag, mae gan y Brifysgol gytundeb â Chyllid a Thollau Ei Mawrhydi i adennill rhan o'r TAW sy'n daladwy.

Mae is-gwmnïau'r Brifysgol yn talu Treth Gorfforaeth a TAW yn yr un ffordd ag unrhyw gorff masnachol.

12. DARPARIAETHAU

Cydnabyddir darpariaethau pan fo gan y sefydliad rwymedigaeth gyfreithiol neu adeiladol bresennol o ganlyniad i ddigwyddiad yn y gorffennol, pan fo'n debygol y bydd angen trosglwyddo budd economaidd i gwrdd â'r rhwymedigaeth, a phan ellir gwneud amcangyfrif dibynadwy o swm y rhwymedigaeth.

13. PRYDLESAU

Caiff taliadau prydles weithredol eu codi ar y Cyfrif Incwm a Gwariant yn y flwyddyn y maent yn gysylltiedig â hi.

Caiff asedau sefydlog, a ddelir o dan brydlesau cyllidol neu drefniadau ariannu eraill, a'r rhwymedigaethau prydles cysylltiedig, eu cofnodi yn y fantolen am werth teg yr asedau a brydleswyd ar ddechrau'r brydles. Mae gormodedd y taliadau prydles dros y rhwymedigaethau prydles a gofnodwyd yn cael ei drin fel taliadau cyllidol sy'n cael eu hamorteiddio dros bob cyfnod prydlesu i roi cyfradd codi tâl gyson ar y rhwymedigaethau sy'n weddill.

Cyfrif incwm a gwariant cyfunol Am y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2007

	Nodiadau	2006/2007	2005/2006
		£000	£000
Gweithrediadau'n Parhau			
Incwm			
Grantiau cyngor cyllido	1	22,988	21,622
Ffioedd dysgu a chontractau addysg	2	6,906	6,235
Grantiau a chontractau ymchwil	3	338	356
Incwm gweithredol arall	4	8,494	7,287
Incwm o waddolion a llog sy'n dderbyniadwy	5	553	394
Cyfanswm Incwm		39,279	35,894
Gwariant			
Costau staff	6	23,259	22,318
Treuliau gweithredol eraill	7	11,735	10,800
Costau cyn-adeiladu eithriadol	8	791	113
Dibrisiad ac amorteiddiad	13 & 14	2,490	2,288
Llog sy'n daladwy	9	526	311
Cyfanswm gwariant	10	38,801	35,830
Gwarged ar ôl dibrisiad asedau adeg prisio a chyn trethiant			
		478	64
Trethiant	11	-	-
Gwarged ar ôl dibrisiad asedau adeg prisio a threthiant			
		478	64
Trosglwyddiad i incwm cronodig o fewn gwaddolion	24	(11)	(1)
Gwarged am y flwyddyn a gadwyd o fewn cronfeydd wrth gefn	27	467	63

Datganiad cyfunol o wargedion cost hanesyddol Am y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2007

	Nodiadau	2006/2007	2005/2006
		£000	£000
Gwarged ar ôl dibrisiad asedau adeg prisio a threthiant		478	64
Gwahaniaeth rhwng y tâl dibrisiad cost hanesyddol a'r tâl dibrisiad gwirioneddol am y flwyddyn a gyfrifwyd ar y swm ailbrisedig	25	526	526
Gwarged cost hanesyddol ar ôl trethiant		1,004	590

**Datganiad o gyfanswm yr enillion a cholledion cydnabyddedig cyfunol
Am y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2007**

	2006/2007	2005/2006
	£000	£000
Gwarged am y flwyddyn ar ôl trethiant	478	64
Arian gwaddol ychwanegol a dderbyniwyd	170	-
Enillion / (colledion) actiwaraidd am y flwyddyn ar y cynllun pensiwn	1,156	(447)
Cyfanswm yr enillion / (colledion) cydnabyddedig mewn perthynas â'r flwyddyn	1,804	(383)
 Cysoni		
Cronfeydd wrth gefn a gwaddolion agoriadol	22,534	22,917
Cyfanswm yr enillion / (colledion) cydnabyddedig am y flwyddyn	1,804	(383)
Cronfeydd wrth gefn a gwaddolion terfynol	24,338	22,534

Mantolenni ar 31 Gorffennaf 2007

	Nodiadau	Cyfunol		Prifysgol	
		2007 £000	2006 £000	2007 £000	2006 £000
Asedau Sefydlog					
Asedau anniriaethol	13	-	75	-	-
Asedau diriaethol	14	36,144	35,664	36,080	35,586
Buddsoddiadau	15	-	-	200	356
		36,144	35,739	36,280	35,942
Buddsoddiadau Asedau Gwaddol	16	267	86	267	86
Asedau Cyfredol					
Stociau	17	49	46	25	19
Dyledwyr	18	2,803	2,308	2,749	2,175
Buddsoddiadau tymor-byr		10,819	5,370	10,819	5,370
Arian yn y banc ac mewn llaw		286	302	3	2
		13,957	8,026	13,596	7,566
Credydwyr: symiau sy'n dod yn ddyledus o fewn blwyddyn	19	(6,841)	(6,633)	(6,868)	(6,533)
Asedau cyfredol net		7,116	1,393	6,728	1,033
Cyfanswm asedau tynnu rhwymedigaethau cyfredol		43,527	37,218	43,275	37,061
Credydwyr: symiau sy'n dod yn ddyledus ar ôl mwy nag un flwyddyn	20	(4,886)	-	(4,886)	-
Darpariaethau ar gyfer rhwymedigaethau a thaliadau	22	(41)	-	(41)	-
ASEDAU NET heb gynnwys rhwymedigaeth pensiwn		38,600	37,218	39,348	37,061
Rhwymedigaeth Pensiwn	34	(11,242)	(11,855)	(11,242)	(11,855)
ASEDAU NET		27,358	25,363	27,106	25,206
Grantiau cyfalaf gohiriedig					
Gwaddolion	23	3,020	2,829	3,020	2,829
Cronfeydd wrth gefn	24	267	86	267	86
Cronfa referniw heb gynnwys rhwymedigaeth pensiwn		18,410	16,874	18,195	16,754
Rhwymedigaeth pensiwn	34	(11,242)	(11,855)	(11,242)	(11,855)
Cronfa referniw yn cynnwys rhwymedigaeth pensiwn	27	7,168	5,019	6,953	4,899
Cronfa ailbriso	25	16,866	17,392	16,866	17,392
Cronfa gyfalaf	26	37	37	-	-
Cyfanswm cronfeydd wrth gefn		24,071	22,448	23,819	22,291
CYFANSWM CYLLID		27,358	25,363	27,106	25,206

Cafodd y datganiadau ariannol ar dudalennau 10 i 35 eu cymeradwyo gan Fwrdd y Llywodraethwyr ar 13 Rhagfyr 2007 a'u llofnodi ar ei ran gan y deiliaid swyddi dynodedig a ganlyn:

Mr A Wilkinson
Cadeirydd

Dr P Noyes
Is-Ganghellor

Mr R D S Jones
Cyfarwyddwr Cyllid

Datganiad llif arian cyfunol
Am y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2007

	Nodiadau	2006/07 £000	2005/06 £000
Mewnlif arian net o weithgareddau gweithredu sy'n parhau	30	2,232	519
Adenillion ar fuddsoddiadau a gwasanaethu cyllid	31	425	394
Gwariant cyfalaf a buddsoddi ariannol	31	(2,157)	(5,409)
Caffaeliadau	31	-	(85)
		500	(4,581)
Rheoli adnoddau hylifol	31	(5,268)	4,711
Ariannu	31	4,962	-
Cynnydd mewn arian yn ystod y flwyddyn		194	130

Cysoni llif arian net â symudiad mewn cyllid net

	Nodiadau	2006/2007 £000	2005/2006 £000
Cynnydd mewn arian yn ystod y flwyddyn		194	130
Arian a roddwyd mewn / (a dynnwyd o) adnau tymor-byr		5,449	(4,710)
Benthyciadau a gymerwyd allan		(5,000)	-
Benthyciadau a ad-dalwyd		38	-
Newid mewn cyllid net		681	(4,580)
Cyllid net ar 1 Awst	32	5,667	10,247
Cyllid net ar 31 Gorffennaf	32	6,348	5,667

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL**1. Grantiau Cyngor Cyllido**

	2006/2007 £000	2005/2006 £000
Cyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru		
Grant rheolaidd – addysgu	17,984	17,389
Grant rheolaidd – ymchwil	451	427
Grantiau penodol	3,541	2,879
Cyngor Cyllido Addysg Bellach Cymru		
Grant rheolaidd	415	376
Grantiau cyfalaf gohiriedig a ryddhawyd yn ystod y flwyddyn mewn perthynas â:		
Mân weithiau (nodyn 23)	240	200
Cyfarpar (nodyn 23)	357	351
	22,988	21,622

2. Ffioedd Dysgu a Chontractau Addysg

	2006/2007 £000	2005/2006 £000
Addysg Uwch:		
DU amser-llawn	3,708	3,392
DU rhan-amser	1,681	1,556
Myfyrwyr Undeb Ewropeaidd (UE) (heb gynnwys DU)	151	126
Myfyrwyr nid-UE	1,233	1,008
Arall:		
Ffioedd cyrsiau byr	133	153
	6,906	6,235

3. Grantiau a Chontractau Ymchwil

	2006/2007 £000	2005/2006 £000
Cynghorau Ymchwil	13	43
Elusennau'r DU	22	13
Cyllidwyd gan Lywodraeth y DU	284	248
Cyllidwyd gan Lywodraeth yr UE	-	35
Diwydiant y DU	19	17
	338	356

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL Parhad...**4. Incwm Gweithredol Arall**

	2006/2007	2005/2006
	£000	£000
Gwasanaethau eraill a ddarparwyd:		
Diwydiant, masnach neu gorfforaeth gyhoeddus yn y DU	449	358
Llywodraeth ganolog ac awdurdodau lleol y DU	2,001	1,490
Ffynonellau eraill yn y DU	2	93
Cyrff Llywodraeth yr UE	2,526	1,741
Tramor arall	316	332
Neuaddau, arlwyo a chynadleddau	2,255	2,287
Incwm cyffredinol arall:		
Undeb y Myfyrwyr	551	537
Arall	384	441
Grantiau cyfalaf gohiriedig a ryddhawyd yn ystod y flwyddyn (nodyn 23)	10	8
	<hr/> 8,494	<hr/> 7,287

5. Incwm o Waddolion a Llog sy'n Dderbyniadwy

	2006/2007	2005/2006
	£000	£000
Llog ar waddolion penodol (nodyn 24)	13	3
Llog ar adneuon tymor-byr	540	391
Cyfanswm	<hr/> 553	<hr/> 394

6. Staff

	2006/2007	2005/2006
	£000	£000
Costau Staff:		
Cyflogau	19,248	18,621
Costau nawdd cymdeithasol	1,424	1,358
Costau pensiwn eraill	2,528	2,266
	<hr/> 23,200	<hr/> 22,245
Enillion gwasanaeth yn y gorffennol pensiwn SAA 17 eithriadol (nodyn 34)	-	(497)
Costau ailstrwythuro	59	570
	<hr/> 23,259	<hr/> 22,318

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL Parhad...**6. Staff (parhad)**

Manylir isod ar y taliadau'n ymwneud â'r Is-Ganghellor presennol a blaenorol (y deiliad swydd sy'n derbyn y cyflog uchaf):

	2006/07 £000	2005/06 £000
Is-Ganghellor Presennol		
Cyflog	70	-
Buddion mewn nwyddau	1	-
	<hr/> 71	<hr/> -
Cyfraniadau pensiwn	10	-
Cyfanswm taliadau	<hr/> 81	<hr/> -
Is-Ganghellor Blaenorol		
Cyflog	121	157
Buddion mewn nwyddau	-	1
	<hr/> 121	<hr/> 158
Cyfraniadau pensiwn	9	21
Cyfanswm taliadau	<hr/> 130	<hr/> 179

Mae'r cyfraniadau pensiwn mewn perthynas â'r Is-Ganghellor a staff eraill ar gyflogau uwch yn ymwneud â chyfraniadau'r cyflogwr i Gynllun Pensiwn yr Athrawon neu Gynllun Pensiwn y Prifysgolion ac fe'u gwneir ar yr un sail ag ar gyfer staff academiaidd eraill.

Roedd nifer y staff ar gyflogau uwch, gan gynnwys yr Is-Ganghellor, yr oedd eu taliadau, gan gynnwys cyfraniadau pensiwn y cyflogwr, yn fwy na £70,000 fel a ganlyn:

	2006/2007 Nifer	2005/2006 Nifer
£70,000 - £79,999	2	2
£80,000 - £89,999	<hr/> 2	<hr/> 1
£90,000 - £99,999	<hr/> -	<hr/> 2
£100,000 - £109,999	<hr/> 1	<hr/> -
£110,000 - £119,999	<hr/> -	<hr/> 1
£130,000 - £139,999	<hr/> 2	<hr/> -
£170,000 - £179,999	<hr/> -	<hr/> 1

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL Parhad...**6. Staff (parhad)**

Nifer y staff cyfwerth ag amser-llawn ar gyfartaledd (gan gynnwys staff ar gyflogau uwch) yn ôl prif gategori:

	2006/2007 Nifer	2005/2006 Nifer
Adrannau academaidd	347	333
Grantiau a chontractau ymchwil	9	9
Gwasanaethau academaidd	63	59
Neuaddau ac arlwyo	24	23
Adeiladau	76	83
Gweinyddu, gwasanaethau canolog a myfyrwyr	137	128
	<hr/> 656	<hr/> 635

7. Treuliau Gweithredol Eraill

	2006/2007 £000	2005/2006 £000
Adrannau academaidd	5,122	4,520
Grantiau a chontractau ymchwil	206	178
Gwasanaethau academaidd	750	802
Adeiladau gan gynnwys gwaith cynnal tymor-hir	1,935	1,847
Neuaddau, arlwyo a chynadleddau	552	481
Gweinyddu a gwasanaethau canolog	1,931	1,731
Ffôn, ffacs, postio a negesydd	206	234
Tâl archwilwyr:		
Archwilio'r brifysgol	19	18
Archwilio is-gwmnïau	5	5
Gwasanaethau eraill - allanol	13	14
Drwgddyledion a dyledion amheus	222	339
Rhentolau prydles weithredol ar gyfer cyfarpar	49	39
Paratoi cais cynllunio Campws Allt-yr-yn	139	-
Colled wrth waredu asedau sefydlog	60	1
Cyfleusterau staff a myfyrwyr:		
Costau Undeb Myfyrwyr	432	455
Gwasanaethau gyrfaoedd, meddygol a lles	23	66
Neuadd chwaraeon (heb gynnwys gwaith cynnal)	71	70
	<hr/> 11,735	<hr/> 10,800

8. Eitem eithriadol

Mae'r eitem eithriadol yn ymwneud â gwariant ar safle arfaethedig Campws Canol y Ddinas. Yn unol â'r blynyddoedd cynt, mae'r ffioedd cyn-adeiladu hyn wedi cael eu diddymu gan nad yw caniatâd cynllunio wedi'i roi eto.

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL Parhad...**9. Llog sy'n Daladwy**

	2006/2007 £000	2005/2006 £000
Benthyciadau banc	123	-
Elfen o'r gost pensiwn sy'n llog (nodyn 34)	252	164
Elfen o'r ddarpariaeth ymddeol yn gynnar sy'n llog (nodyn 34)	151	147
	<hr/>	<hr/>
	526	311
	<hr/>	<hr/>

10. Dadansoddiad o Wariant 2006/2007 yn ôl Gweithgaredd

	Costau Staff £000	Adran ac Amort. £000	Treuliau Gweithredol £000	Llog Arall sy'n Daladwy £000	Cyfanswm £000
Adrannau academaidd	13,819	425	5,253	-	19,497
Gwasanaethau academaidd	1,692	396	750	-	2,838
Neuaddau, arlwyo a chynadleddau	784	199	552	-	1,535
Adeiladau a gwaith cynnal tymor-hir	1,812	1,345	1,935	123	5,215
Gweinyddu, gwasanaethau canolog a myfyrwyr	4,751	125	4,036	-	8,912
Llog SAA 17	-	-	-	403	403
Addasiad cost gwasanaeth SAA 17	342	-	-	-	342
Costau ailstrwythuro	59	-	-	-	59
Cyfanswm gwariant	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	23,259	2,490	12,526	526	38,801

Talwyd am y tâl dibrsiad gan:

Grantiau cyfalaf gohiriedig a ryddhawyd (nodyn 23)	607
Cronfa ailbriso a ryddhawyd (nodyn 25)	526
Incwm cyffredinol	1,357
	<hr/>
	2,490
	<hr/>

11. Trethiant

	2006/2007 £000	2005/2006 £000
Treth Gorfforaeth y DU ar 20%	<hr/>	<hr/>
	-	-

12. Gwarged / (Diffyg)

	2006/2007 £000	2005/2006 £000
Gwarged y Brifysgol am y flwyddyn	372	135
Addasiadau cyfuno	80	-
Gwarged / (diffyg) a gynhyrchwyd gan is-fentrau	15	(71)
Cyfanswm	<hr/>	<hr/>
	467	64
	<hr/>	<hr/>

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL Parhad...

13. Asedau Anniriaethol - Ewyllys Da

	<u>Cyfunol</u> £000	<u>Prifysgol</u> £000
Ar 1 Awst 2006	75	-
Gostwng gwerth ewyllys da	(75)	-
Ar 31 Gorffennaf 2007	-	-

14. Asedau Diriaethol

CYFUNOL

	Tir ac Adeiladau Rhydd- ddaliadol £000	Asedau'n Cael eu Hadeiladu £000	Cyfarpar, Gosodion a Ffitiadau £000	Cyfanswm £000
Prisiad/Cost				
Ar 1 Awst 2006				
Prisiad	29,853	-	-	29,853
Cost	7,823	4,251	9,327	21,401
Ychwanegiadau am y gost	2,087	-	868	2,955
Trosglwyddiad i Dir ac Adeiladau	4,251	(4,251)	-	-
Gwarediadau	(76)	-	(124)	(200)
Ar 31 Gorffennaf 2007				
Prisiad	29,777	-	-	29,777
Cost	14,161	-	10,071	24,232
Dibrisiad				
Ar 1 Awst 2006				
Tâl am y flwyddyn	8,497	-	7,093	15,590
Dilëwyd wrth waredu	1,468	-	947	2,415
	(20)	-	(120)	(140)
Ar 31 Gorffennaf 2007	9,945	-	7,920	17,865
Gwerth Net ar Bapur				
Ar 31 Gorffennaf 2007	33,993	-	2,151	36,144
Ar 31 Gorffennaf 2006	29,179	4,251	2,234	35,664
Ffynonellau Cyllid:				
Asedau a etifeddwyd	15,530	-	-	15,530
Ariannwyd gan grantiau cyfalaf	2,358	-	662	3,020
Arall	16,105	-	1,489	17,594
Gwerth Net ar Bapur ar 31 Gorffennaf 2007	33,993	-	2,151	36,144

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL Parhad...**14. Asedau Diriaethol (parhad)****PRIFYSGOL**

	Tir ac Adeiladau Rhydd- ddaliadol £000	Asedau'n Cael eu Hadeiladu £000	Cyfarpar, Gosodion a Ffitiadau £000	Cyfanswm £000
Prisiad/Cost				
Ar 1 Awst 2006				
Prisiad	29,853	-	-	29,853
Cost	7,823	4,251	9,049	21,123
Ychwanegiadau am y gost	2,087	-	863	2,950
Trosglwyddiad o'r Ganolfan Dyscovery Gyfyngedig o dan gymorth rhodd	-	-	15	15
Trosglwyddiad i Dir ac Adeiladau	4,251	(4,251)	-	-
Gwarediadau	(76)	-	(91)	(167)
Ar 31 Gorffennaf 2007				
Prisiad	29,777	-	-	29,777
Cost	14,161	-	9,836	23,997
Dibrisiad				
Ar 1 Awst 2006				
Trosglwyddiad o'r Ganolfan Dyscovery Gyfyngedig o dan gymorth rhodd	-	-	11	11
Tâl am y flwyddyn	1,468	-	932	2,400
Dilëwyd wrth waredu	(20)	-	(87)	(107)
Ar 31 Gorffennaf 2007				
	9,945	-	7,749	17,694
Gwerth Net ar Bapur				
Ar 31 Gorffennaf 2007				
	33,993	-	2,087	36,080
Ar 31 Gorffennaf 2006				
	29,179	4,251	2,156	35,586
Ffynonellau Cyllid:				
Asedau a etifeddwyd	15,530	-	-	15,530
Ariannwyd gan grantiau cyfalaf	2,358	-	662	3,020
Arall	16,105	-	1,425	17,530
Gwerth Net ar Bapur ar 31 Gorffennaf 2007				
	33,993	-	2,087	36,080

Cafodd y darpariaethau trosiannol a nodir yn SAA 15, Asedau Sefydlog Diriaethol, eu cymhwyso wrth weithredu SAA 15, pan gafodd y gwerthoedd ar bapur adeg ei gweithredu eu cadw.

Ailbrisiwyd tir ac adeiladau ar 31 Gorffennaf 1997, am y gost adnewyddu ddibrisiedig. Cafodd y prisiad ei wneud gan y Prisiwr Dosbarth, gwasanaeth syrfewyr siartredig annibynnol.

Mae'r ychwanegiadau at dir rhydd-ddaliadol ac adeiladau yn cynnwys £107k o log wedi'i gyfalafu (2006 £dim).

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL Parhad...

15. Buddsoddiadau

	Cost £000	Amorteiddiad £000	Gwerth Net ar Bapur £000
Buddsoddiadau'r Brifysgol mewn is-gwmnïau:			
Ar 1 Awst	356	-	356
Gostwng gwerth y Ganolfan Dyscovery Gyfyngedig	-	(156)	(156)
Ar 31 Gorffennaf	356	(156)	200

BUDDSODDIADAU MEWN IS-GWMNÏAU

Cwmni	Prif Weithgareddau	Cyfranddaliadau Cyffredin £1 a Ddyroddwyd	% o Gyfranddaliadau a Ddelir gan y Coleg	Lleoliad Cofrestru a Gweithredu
Mentrau Caerllion a Chasnewydd Cyfyngedig	Segur	2	100%	Cymru a Lloegr
Mentrau Prifysgol Cymru, Casnewydd Cyfyngedig	Cyrsiau byr a gweithgareddau masnachol eraill	200,000	100%	Cymru a Lloegr
Ymgynghorwyr Centurion Cyfyngedig	Gwasanaethau busnes proffesiynol	2	100%	Cymru a Lloegr
Canolfan Dyscovery Gyfyngedig	Gwasanaethau Asesu a Thrin Ynghylch: Anawsterau Byw a Dysgu	8	100%	Cymru a Lloegr

16. Buddsoddiadau Asedau Gwaddol

	Cyfunol a Phrifysgol	
	2007 £000	2006 £000
Gweddill ar 1 Awst	86	85
Arian ychwanegol a dderbyniwyd	170	-
Gwobrau a roddwyd	(2)	(2)
Llog ar gyfrifon gwaddol	13	3
Gweddill ar 31 Gorffennaf	267	86

Cedwir y buddsoddiadau mewn gwarannau llog penodol, £1,000 (2005/2006 £1,000), ac arian parod, £266,000 (2005/2006 £85,000).

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL Parhad...

17. Stoc

	Cyfunol		Prifysgol	
	2007 £000	2006 £000	2007 £000	2006 £000
Bar ac arlwyo	24	24	19	19
Siopau	25	22	6	-
	49	46	25	19

18. Dyledwyr

	Cyfunol		Prifysgol	
	2007 £000	2006 £000	2007 £000	2006 £000
Symiau sy'n dod yn ddyledus o fewn blwyddyn:				
Dyledwyr masnach	961	1,263	850	983
Symiau sy'n ddyledus gan is-fentrau	-	-	184	229
Dyledwyr eraill	64	46	1	-
Rhagdaliadau ac incwm cronedig	1,778	999	1,714	963
	2,803	2,308	2,749	2,175

19. Credydwyr: symiau sy'n dod yn ddyledus o fewn blwyddyn

	Cyfunol		Prifysgol	
	2007 £000	2006 £000	2007 £000	2006 £000
Gorddrafft Banc	61	90	61	90
Benthyciadau Banc	76	-	76	-
Taliadau ymlaen llaw gan y Cyngorau Cyllido	1,663	1,272	1,663	1,272
Taliadau eraill ymlaen llaw	120	341	120	341
Credydwyr masnach	2,204	941	2,193	933
Symiau'n ddyledus i is-fentrau	-	-	61	47
Credydwyr eraill	236	297	236	297
Nawdd cymdeithasol a threthiant arall sy'n daladwy	555	576	553	570
Croniadau ac incwm gohiriedig	1,926	3,116	1,905	2,983
	6,841	6,633	6,868	6,533

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL Parhad...

20. Credydwyr: symiau sy'n dod yn ddyledus ar ôl blwyddyn

	Cyfunol		Prifysgol	
	2007 £000	2006 £000	2007 £000	2006 £000
Dadansoddiad o fenthyciadau sy'n daladwy ar ôl mwy na blwyddyn:				
Benthyciadau banc	4,886	-	4,886	-

21. Benthyciadau

Rhaid ad-dalu benthyciadau fel a ganlyn:

O fewn blwyddyn neu lai	76	-	76	-
Rhwng un a dwy flynedd	81	-	81	-
Rhwng dwy a phum mlynedd	266	-	266	-
O fewn pum mlynedd neu ragor	4,539	-	4,539	-
Cyfanswm	4,962	-	4,962	-

Mae'r benthyciad banc yn ymwneud â benthyciad 30 mlynedd anwarantedig gan Lloyds TSB ar gyfradd llog benodol o 4.95%.

22. Darpariaethau ar gyfer rhwymedigaethau a thaliadau

	Cyfunol a Phrifysgol
	Ailstrwythuro £000
Ar 1 Awst 2006	-
Cynnydd mewn darpariaethau yn ystod y flwyddyn	41
Ar 31 Gorffennaf 2007	41

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL Parhad...**23. Grantiau Cyfalaf Gohiriedig**

	<u>Cyfunol a Phrifysgol</u>				Cyfanswm £000
	<u>Cyngor Cyllido</u>		<u>Arall</u>		
	Mân Weithiau £000	Cyfarpar £000	Mân Weithiau £000	Cyfarpar £000	
Ar 1 Awst 2006	2,043	757	-	29	2,829
Derbyniwyd yn ystod y flwyddyn	548	236	6	8	798
Rhyddhawyd i incwm:					
Dibrisiad	(240)	(357)	(1)	(9)	(607)
Ar 31 Gorffennaf 2007	2,351	636	5	28	3,020

24. Gwaddolion

	<u>Cyfunol a Phrifysgol</u>
	£000
Ar 1 Awst 2006	86
Arian ychwanegol a dderbyniwyd	170
Gwobrau a roddwyd	(2)
Llog ar gyfrifon gwaddol (nodyn 5)	13
Ar 31 Gorffennaf 2007	267
Yn cynrychioli:	
Cronfeydd gwobrau a bwrsariau penodol	267

25. Cronfa Ailbriso

	<u>Cyfunol a Phrifysgol</u>
	Asedau a Etifeddwyd £000
Ar 1 Awst 2006	17,392
Symudiad yn ystod y flwyddyn:	
Dibrisiad a drosglwyddwyd i'r gronfa refeniw (nodyn 27)	(526)
Ar 31 Gorffennaf 2007	16,866

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL Parhad...**26. Cronfa Gyfalaf**

Cronfa gyfalaf yn codi o gyfuno cyfrifon Undeb y Myfyrwyr

£000

Ar 1 Awst 2006 a 31 Gorffennaf 2007

37**27. Cronfa Refeniw**

	<u>Cyfunol</u>	<u>Prifysgol</u>
	£000	£000
Ar 1 Awst 2006	5,019	4,899
Symudiadau yn ystod y flwyddyn:		
Gwarged am y flwyddyn	467	372
Enillion actiwaraidd am y flwyddyn mewn perthynas â'r cynllun pensiwn	1,156	1,156
Dibrisiad a drosglwyddwyd o'r gronfa ailbriso (nodyn 25)	526	526
Ar 31 Gorffennaf 2007	<u>7,168</u>	<u>6,953</u>

28. Ymrwymadau prydles a hurbwrcas

	<u>Cyfunol</u>		<u>Prifysgol</u>	
	2007	2006	2007	2006
	£000	£000	£000	£000
Prydlesau gweithredol				
Ymrwymadau prydles weithredol blynyddol mewn perthynas â chyfarpar, ar brydlesau'n dod i ben:				
O fewn un flwyddyn	29	23	29	23
Rhwng un a dwy flynedd	-	16	-	16
Rhwng dwy a phum mlynedd	35	-	20	-
	<u>64</u>	<u>39</u>	<u>49</u>	<u>39</u>

29. Ymrwymadau cyfalaf

	<u>Cyfunol</u>		<u>Prifysgol</u>	
	2007	2006	2007	2006
	£000	£000	£000	£000
Ymrwymadau wedi'u contractio	127	590	127	590
Wedi'u hawdurdodi ond heb eu contractio	1,591	1,840	1,591	1,840
	<u>1,718</u>	<u>2,430</u>	<u>1,718</u>	<u>2,430</u>

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL Parhad...**30. Cysoni'r gwarged gweithredol cyfunol â'r mewnlif arian net o weithgareddau gweithredu**

	2006/2007 £000	2005/2006 £000
Gweithrediadau sy'n parhau:		
Gwarged cyn treth	478	64
Dibrisiad (nodyn 14)	2,415	2,280
Diddymu ewyllys da (nodyn 13)	75	8
Colled wrth waredu asedau sefydlog diriaethol	60	1
Grantiau cyfalaf gohiriedig a ryddhawyd i incwm (nodyn 23)	(607)	(559)
Llog sy'n daladwy	526	311
Llog sy'n dderbyniadwy	(553)	(394)
(Cynnydd) / gostyngiad mewn stociau	(3)	2
Cynnydd mewn dyledwyr	(441)	(381)
Cynnydd / (gostyngiad) mewn credydwyr a chroniadau	101	(289)
Cynnydd / (gostyngiad) mewn darpariaethau	41	(50)
Cyfraniadau pensiwn yn fwy na chost	140	(474)
Mewnlif arian net o weithgareddau gweithredu sy'n parhau	2,232	519

31. Dadansoddiad o lifoedd arian ar gyfer penawdau yn y datganiad llif arian

	2006/2007 £000	2005/2006 £000
Adenillion ar fuddsoddiadau a gwasanaethu cyllid		
Llog a dderbyniwyd	486	394
Llog a dalwyd	(61)	-
Mewnlif arian net o adenillion ar fuddsoddiadau a gwasanaethu cyllid	425	394
Gwariant cyfalaf a buddsoddi ariannol		
Taliadau i brynu asedau sefydlog diriaethol	(2,955)	(6,496)
Grantiau cyfalaf gohiriedig a dderbyniwyd	798	1,087
All-lif arian net o wariant cyfalaf a buddsoddi ariannol	(2,157)	(5,409)
Caffaeliad		
Prynu is-fenter	-	(155)
Arian parod a ddaeth i law gyda'r is-fenter	-	70
All-lif arian net o'r caffaeliad	-	(85)

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL Parhad...

31. Dadansoddiad o lifoedd arian ar gyfer penawdau yn y datganiad llif arian (parhad)

Rheoli adnoddau hylifol

Arian (a roddwyd mewn) / a dynnwyd o gyfrif adnau tymor-byr	(5,449)	4,710
Arian gwaddol ychwanegol a dderbyniwyd	170	-
Gwobrau gwaddol a roddwyd	(2)	(2)
Llog ar gronfeydd gwaddol	13	3
(All-lif) / mewnlif arian net o reoli adnoddau hylifol	(5,268)	4,711

Ariannu

Benthyciad banc a gymerwyd allan	5,000	-
Ad-daliadau a wnaed ar y benthyciad banc	(38)	-
Mewnlif arian net o ariannu	4,962	-

32. Dadansoddiad o newidiadau mewn cyllid net

	Ar 1 Awst 2006	Lifoedd arian	Ar 31 Gorff. 2007
	£000	£000	£000
Arian yn y banc ac mewn llaw	302	(16)	286
Arian a ddelir ar gyfer buddsoddiadau gwaddol	85	181	266
Gorddrafft banc	(90)	29	(61)
	297	194	491
Benthyciadau o fewn 1 flwyddyn	-	(76)	(76)
Benthyciadau ar ôl 1 flwyddyn	-	(4,886)	(4,886)
Buddsoddiadau tymor-byr	5,370	5,449	10,819
	5,667	681	6,348

33. Trethiant gohiriedig

Nid oedd unrhyw weddillion trethiant gohiriedig, wedi'u darparu neu heb eu darparu, yn y Brifysgol.

Nid yw trethiant gohiriedig wedi cael ei ddarparu yng nghwmnïau eraill y Grŵp oherwydd y bydd y Weithred Gyfamod gollwng elw (sy'n cyfmodi'r elw trethadwy i'r Brifysgol) yn gweithredu yn y fath fodd fel na fydd y rhwymedigaeth treth yn grisialu yn y dyfodol.

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL Parhad...**34. Cynlluniau pensiwn**

Y cynlluniau pensiwn ar gyfer staff y Brifysgol yw Cynllun Pensiwn yr Athrawon (CPA) (staff academiaidd), Cynllun Pension y Prifysgolion Cyfyngedig (CPP) (nifer bach o staff yn ymuno â'r Brifysgol sydd eisoes yn aelodau o'r cynllun hwn) a Chronfa Bensiwn Gwent Fwyaf (Torfaen) (CBGF) (staff cymorth).

Cynllun Pensiwn yr Athrawon (CPA)

Cynllun buddion diffiniedig gyda thros 200 o sefydliadau'n aelodau yw CPA. Mae'r holl gyflogwyr yn talu cyfraniadau ar yr un gyfradd, sef 14.1% ar hyn o bryd.

Cynllun Pensiwn y Prifysgolion (CPP)

Cynllun buddion diffiniedig gyda thros 200 o sefydliadau'n aelodau yw CPP. Mae'r holl gyflogwyr yn talu cyfraniadau ar yr un gyfradd, sef 14% ar hyn o bryd.

Nid yw'n bosibl dweud beth yw cyfran y Brifysgol o asedau a rhwymedigaethau gwaelodol y ddau gynllun uchod ac felly cyfrifir am gyfraniadau i'r cynlluniau fel pe baent hwy'n gynlluniau cyfrannu diffiniedig.

Y gost staff a gydnabuwyd o fewn gwarged y Brifysgol am y flwyddyn yn y cyfrif Incwm a Gwariant yw:

	2006/2007	2005/2006
	£'000	£'000
Cost ar gyfer CPA	1,036	1,038
Cost ar gyfer CPP	20	14
Cost ar gyfer CBGF	1,472	717
	2,528	1,769
	2,528	1,769

Mae'r tybiaethau a data eraill sy'n cael yr effaith fwyaf arwyddocaol ar y lefelau o gyfraniadau fel a ganlyn:

	CPA	CPP
	31 Mawrth 2004	31 Mawrth 2005
Prisiadau actiwaraid diweddaraf	6.5%	4.5%
Adenillion blynyddol ar fuddsoddiadau	4.5%	3.9%
Codiadau blynyddol yn y raddfa gyflogau	-	2.9%
Codiadau blynyddol mewn pensiwn	£163,240M	£21,740M
Gwerth marchnad yr asedau ar ddyddiad y prisiad diwethaf	£3,260M	£6,568M
Diffyg asedau ar ddyddiad y prisiad diwethaf	98%	77%
Y gyfran o fuddion croniedig yr aelodau y mae'r prisiad actiwaraid o'r asedau yn cwrdd â hi		

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL Parhad...

34. Cynlluniau pensiwn (parhad)

Cronfa Bensiwn Gwent Fwyaf (Torfaen) (CBGF)

Cynllun pensiwn llywodraeth leol sy'n cwrdd â'r diffiniad o gynllun buddion diffiniedig yw CBGF. Gwnaed y prisiad actiwaraid llawn diwethaf ar 31 Mawrth 2004, felly mae'r actiware wedi rholio ymlaen ei brisiad ar gyfer y Brifysgol er mwyn cydymffurfio â gofynion Safon Adrodd Ariannol 17 (SAA 17).

Y prif dybiaethau a ddefnyddiwyd gan yr actiware oedd:

	2006/2007	2005/2006	2004/2005
Cyfradd chwyddiant	3.2%	3.0%	2.7%
Cyfradd y cynnydd mewn cyflogau	4.7%	4.5%	4.2%
Cyfradd y cynnydd mewn pensiynau	3.2%	3.0%	2.7%
Cyfradd ddisgowntio	5.8%	5.1%	5.0%

Y gyfradd adenillion ddisgwyliedig, yr asedau a phrisiad y cynllun ar 31 Gorffennaf 2007 yw:

	Y gyfradd adenillion dymor-hir ddisgwyliedig ar 31 Gorff. 2007	Gwerth ar 31 Gorff. 2007	Y gyfradd adenillion dymor-hir ddisgwyliedig ar 31 Gorff. 2006	Gwerth ar 31 Gorff. 2006	Y gyfradd adenillion dymor-hir ddisgwyliedig ar 31 Gorff. 2005	Gwerth ar 31 Gorff. 2005
	%	£'000	%	£'000	%	£'000
Soddyfrannau	7.5	18,885	7.0	15,495	7.5	12,834
Bondiau'r Llywodraeth	4.9	1,556	4.4	1,316	4.4	1,130
Bondiau eraill	5.8	1,580	5.1	1,316	5.0	1,146
Eiddo	6.5	401	6.0	177	6.5	164
Eraill	5.75	1,155	4.5	1,336	4.75	1,097
Cyfanswm gwerth marchnad yr asedau		23,577		19,640		16,371
Gwerth presennol rhwymedigaethau'r cynllun		(31,611)		(28,445)		(24,902)
Diffyg yn y cynllun		(8,034)		(8,805)		(8,531)

Mae'r rhwymedigaethau heb eu cyllido mewn perthynas â buddion ychwanegol sy'n codi o ganlyniad i ymddeoliadau cynnar wedi cael eu hepgor yn briodol o'r uchod. Dadansoddir y rhain ar wahân isod.

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL Parhad...

34. Cynlluniau pensiwn (parhad)

Mae'r symiau a gydnabuwyd yn natganiadau ariannol cyfunol y Brifysgol ar 31 Gorffennaf 2007 fel a ganlyn.

	2006/2007	2006/2007 Ymddeoliad Cynnar	2005/2006	2005/2006 Ymddeoliad Cynnar
	£'000	£'000	£'000	£'000
Dadansoddiad o'r symiau a godwyd ar y cyfrif incwm a gwariant:				
Gweithredol - Cost wasanaeth gyfredol	1,433	-	1,214	-
- Cost / (enillion) gwasanaeth yn y gorffennol	39	-	(497)	-
	1,472	-	717	-
Cyllid - Adenillion disgwylidig ar asedau	1,239	-	1,106	-
- Llog ar rwymedigaethau pensiwn	(1,491)	(151)	(1,270)	(147)
	(252)	(151)	(164)	(147)

	2006/2007	2006/2007 Ymddeoliad Cynnar	2005/2006	2005/2006 Ymddeoliad Cynnar
	£'000	£'000	£'000	£'000
Dadansoddiad o'r swm a gydnabuwyd yn y datganiad o gyfanswm yr enillion a cholledion cydnabyddedig:				
Adenillion gwirioneddol tynnu adenillion disgwylidig ar asedau	1,433	-	1,397	-
Colled a brofwyd o rwymedigaethau	-	-	(734)	-
Newid mewn tybiaethau	(68)	(209)	(1,052)	(58)
Cyfanswm yr enillion / (colledion) actiwaraid a gydnabuwyd	1,365	(209)	(389)	(58)

	2006/2007	2006/2007 Ymddeoliad Cynnar	2005/2006	2005/2006 Ymddeoliad Cynnar
	£'000	£'000	£'000	£'000
Cyfanswm y symudiad yng nghyfran y Brifysgol o'r diffyg yn y cynllun yn ystod y flwyddyn:				
Diffyg yn y cynllun ar 1 Awst	(8,805)	(3,050)	(8,531)	(3,041)
Symudiad yn ystod y flwyddyn				
- Cost wasanaeth gyfredol	(1,433)	-	(1,214)	-
- Traul gyllidol net	(252)	(151)	(164)	(147)
- (Colledion) / enillion gwasanaeth yn y gorffennol	(39)	-	497	-
- Cyfraniadau	1,130	202	996	196
- Enillion / (colledion) actiwaraid	1,365	(209)	(389)	(58)
Diffyg yn y cynllun ar 31 Gorffennaf	(8,034)	(3,208)	(8,805)	(3,050)

Dangosodd y prisiad actiwaraid llawn o CBGF ar 31 Mawrth 2004 ddiffyg o £522.5M. Cytunwyd gyda'r ymddiriedolwyr y byddid yn cynyddu cyfraniadau o 210% i 232% o gyfraniadau'r staff, sef 12.6% i 13.9% o gyflog pensiynadwy. Byddid yn gwneud hyn dros gyfnod o bedair blynedd gan ddechrau gyda 12.9% o 1 Ebrill 2005; 13.3% o 1 Ebrill 2006; 13.6% o 1 Ebrill 2007; yna 13.9% o 1 Ebrill 2008

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL Parhad...**34. Cynlluniau pensiwn (parhad)**

Symiau a gydnabuwyd yn y datganiad o gyfanswm yr enillion a cholledion cydnabyddedig:	2006/2007	2005/2006
Adenillion gwirioneddol tynnu adenillion disgwylidig ar asedau - Swm	£1,433k	£1,397k
- Canran o asedau'r cynllun	6.1%	7.1%
Enillion a cholledion a brofwyd o rwymedigaethau - Swm	-	(£734k)
- Canran o asedau'r cynllun	0.0%	(2.6%)
Cyfanswm		
- Swm	£1,156	(£447k)
- Canran o asedau'r cynllun	4.9%	(2.3%)

35. Trafodion â phartïon cysylltiedig

Oherwydd natur gwaith y Brifysgol a chyfansoddiad Bwrdd y Llywodraethwyr (y mae ei aelodau'n dod o gyrff lleol yn y sectorau cyhoeddus a phreifat), mae'n bosibl y gallai trafodion ddigwydd gyda chyrrff y mae gan aelod o Fwrdd y Llywodraethwyr fuddiannau ynddynt. Caiff yr holl drafodion gyda chyrrff y gall fod gan aelod o Fwrdd y Llywodraethwyr fuddiannau ynddynt eu cynnal hyd braich ac yn unol â rheoliadau ariannol a gweithdrefnau caffael arferol y Brifysgol. Ni chanfuwyd unrhyw drafodion y dylid eu datgelu o dan Safon Adrodd Ariannol 8 – Datgelu Partïon Cysylltiedig.

Mae'r Brifysgol wedi manteisio ar yr eithriad o dan SAA 8 i beidio â datgelu trafodion gydag endidau eraill yn yr un grŵp.

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL Parhad...**36. Cronfa Caledi a Bwrsariau Myfyrwyr Aeddfed**

	2006/2007	2005/2006
	£	£
Incwm		
Grant Cyngor Cyllido	442,617	458,300
Ad-dalu benthyciadau	-	80
Llog	4,166	2,647
Incwm amrywiol	500	1,620
	<hr/> 447,283	<hr/> 462,647
Gwariant		
Grantiau	381,069	461,731
Benthyciadau	-	430
Ffioedd dysgu	8,562	667
Ffi weinyddu	17,444	8,300
Taliadau banc	214	282
	<hr/> 407,289	<hr/> 471,410
	<hr/> 1,626	<hr/> 10,389
Gweddill heb ei wario ar 1 Awst		
Gweddill heb ei wario ar 31 Gorffennaf	<hr/> 41,620	<hr/> 1,626

Cronfa Hyfforddiant Athrawon

	2006/2007	2005/2006
	£	£
Incwm		
Grant y Cyngor Cyllido	776,050	792,450
Gwariant		
Dosbarthwyd i fyfyrwyr	776,050	792,450
Gweddill heb ei wario ar 31 Gorffennaf	<hr/> -	<hr/> -

Mae'r Gronfa Caledi a Bwrsariau Myfyrwyr Aeddfed a'r Gronfa Hyfforddiant Athrawon yn cael eu cynnal drwy gyfrif ar wahân sy'n ennill llog, gyda Banc y National Westminster. Mae'r grantiau ar gael i fyfyrwyr yn unig, ac unig swyddogaeth y Brifysgol yw gweithredu fel asiant talu. Rheolir y trafodion hyn ar sail annibynnol ac nid adlewyrchir hwy yn y prif ddatganiadau a ddangosir ar dudalennau 13-16.